

בי"ח

ג ל י ו נ ו ת ל ע י ו נ ב פ ר ש ת ה ש ב ר ע
 ע ר ו כ י מ ב י ד י נ ח מ ה ל י ב ו ב י צ
 י ו צ א ל א ו ר ע י מ ו ס ד ת ו ר ה ו ה ש כ ל ה ל מ ב ו ג ר י מ ו ל נ ו ע ר
 ה ס ח ד ר ו ת נ ס י מ ו ר ת א מ ר י ק ה

ר"ש (חש"ד)

א. טאלה כללית

אברבנאל מקשה בשליחות יעקב אח יוסף לטכס:
 מה היום מיומים טלח יעקב לבקרו ואין לא ירא מהם שיויקו ליוסף,
 כי אין ספק שהוא יודע בשנאתם אותו ויוסף עצמו - אין לא ירא ללכת
 אצלם והוא רואה שלא יכלו דברו לשלום - ומה אוח גדול יותר על
 שנאתם אותו?

- א. כמה לענות לשאלה!
- ב. מניין לאברבנאל הנסחון. סידע יעקב בשנאת בניו אח יוסף?

ב. טאלות סגנון:

- 1. ז. והנה אנהר מאלמים אלומים בחון הסדה
 והנה קמה אלומתי וגם נצבם
 והנה חסובינה אלומתיים וחטחוינה לאלומתי.
 (א) הסבר מהי סבת החזרה על מלת "והנה",
 והטוה גם בראשית כ"ה י"ב-י"ג.
 (ב) והיכן מצינו בחמש בראשית טוב חזרה כזו על מלת "והנה"
 מאנחה סבה?

- 2. כ"א ויטמע ראובן... ויאמר: לא נכנו גמס.
 כ"ב ויאמר אליהם ראובן: אל תספכו דם...
 (א) למה חזר הכתוב בפסוק כ"ב על המלה "ויאמר", והלא גם בפסוק כ"א
 המדבר הוא ראובן?
 ועי' מלכים ב' ו' כ"ז ויאמר (המלך): אל יוסיעך ה' מאין אוסיעך...
 כ"ח ויאמר לה המלך: מה לך?

- ועיין עוד דוגמאות: גליון מסות מטעי חס' טאלר א.
 (כ) אם כבר חזר הכתוב על מלת "ויאמר" כ"ב, מה ראה להוסיף עוד
 "ויאמר אליהם ראובן" ולא הסתפק במלת "ויאמר" בלבד?
 לטאלה זו ע' גליון חולדות חש"י טאלה ב.

- ג. י"ח ויראו אותו מרחוק ובטדם יקרב אליהם ויתנכלו או ו להמיתו.

- 1. בראשית רבה פ"ד: ויראו אותו מרחוק: אמר: באו ונשטת בו את הכלבים.
 רמב"ן ד"ה ויתנכלו אותו להמיתו.

ג ל י ו נ ו ת ל ע י ו נ ב פ ר ש ת ה ש ב ר ע
 ע ר ו כ י מ ב י ד י נ ח מ ה ל י ב ו ב י צ
 י ו צ א ל א ו ר ע י מ ו ס ד ת ו ר ה ו ה ש כ ל ה ל מ ב ו ג ר י מ ו ל נ ו ע ר
 ה ס ח ד ר ו ת נ ס י מ ו ר ת א מ ר י ק ה

מקץ (חש"ד)

הערות: להבנה ענין הגביע נכלית יוסף בהתנהגותו זו עם אחיו עיין גליון
 מקץ חש"ה טאלה א:

- א. א ו ט י מ כ ס פ א ל ס ב פ י א מ ח ח ו .
 ס פ ו ר נ ו כ"ה ו ט י מ כ ס פ ב י ד י ע ח מ , ש א מ ר ל ה מ ש ח מ ת י ל ט ל מ ל ת מ ו ב ה
 ח מ ו ר ת ה צ ע ר ט צ ע ר ח מ .

- מה מכריחו לפרט שהפעם הושם הכסף כפל אמתחותיהם בידעיהם
 גביעי ולא כפעם הראשונה - בסתור?
 ב. כ ו א ת ג ב י ע ח ס פ ח ט י מ ב פ י א מ ח ח ת ח ס ון .
 ס פ ו ר נ ו ד"ה ח ט י מ ב פ י ח ס ון : ל ר א ו ת א ין י מ ס ר ו ע צ מ מ ע ל י ו כ ד י
 ל ח צ י ל ו .
 ח ס ב ר , ל מ ה נ א ל צ ל ע ש ו ת נ ס י ון ז ה ד ו ק א א ב נ י מ י ון ?

- ג. ה' ספורנו הלא זה אשר יטחה אדני בוג הים דברי עמם בחושב סתיו כלם
 יודעים את הדבר.
 איוה קסי בסגנון הפסוק דצה ליטכ?

- חסבר, מהו הרמז הלשוני במסוקנו למדרש חז"ל זה?
2. רס"י ד"ה אותו. כמו אתו עמו כלומר אליו.
- לדברי רס"י אלה: ר' וולף הייזנהיים: הבנת המקרא: ... העתיק מלח "אותו" למלח "אתו" שהוראתו בכמה מקומות הוראת מלח "עם" המתפרש כמו "אל"; ורצונו שכלה "אותו" כמו ככוח מלח "אליו" באמצעות הוראת מלח "עם" שיש בו. והיה טעם המקמר, נתמלאו נכלים וערמוניות מועדות אליו.
- (א) מה קשה לרס"י עד שהוצרך לכל זה?
והטוה ויקרא כ"ה מ"ו ד"ה, והמנהלחם אותם
- (ב) חסבר בעזרת דברי ר"ה הבנת המקרא דלעיל למה אמר רס"י בין "אותו" ל"אתו" מלח "כמו", בין "אתו" ל"עמו" לא אמר ט"ס מלח מעבר, ובין "עמו" ל"אליו" - מלח "כלומר"?
- 3א. ספורנו ד"ה ויתנכלו אותו
- (א) כמה טונה פירוטו מפירוט רס"י ומה המריצו לפרט כן?
(ב) מהי ראיתו מדברים ד' י"ד ומדברים כ"ס י"א?
(ג) היכן אמרה התורה: "הבא להרצן הטכם להרגן" ולטס מה מזכירו ספורנו כאן?
- ד. כ"ד ויקחוהו ויטליכו אותו הבורה והבו ריק אין בו מים.
- מתוך ספר היסוד: ... ויקרא יוסף מתוך הבור אל אחיו ויאמר אליהם: "מה עשיתם לכם ומה חטאתם? לא תראו מפני ה' בעדי? הלא אנכי עצמכם ובשרכם ויעקב אביכם - אב! למה חסעו לי הדבר הזה היום ואין חסאו פניכם לפני יעקב אבינו... יהודה, ראובן, שמעון ולוי, אחי, חאוני במחטכים אשר טמחם אותי בן, בואו היום בני ה' ובני יעקב אבי לרחמב"ל ואם אני חטאתי לכם, הלא בני אברהם יצחק ויעקב אחם, אם יראו יחוס - ירחמו עלינו ואם רעב - יאכילוהו לחם ואם צמא - יסקוהו מים ואם ערום - יכסוהו ואין אתם לא חרחמו על אחיכם, כי עצמכם ובשרכם אני. ואח חטאתי אליכם, הלא חסעו בעבור אב!..."
- חסבר למה לא הוזכרה התורה דבר מתחננוני יוסף במקום הזה?
העזר בדברי הרמב"ן מ"ב כ"א ד"ה אשר ראינו צרת נפסל בחתחננוני אלינו.
- ועיין גליון ויצא חס"ג קאלה ג.

- ד. ס"י ויאמר יהודה: מה נאמר לאדוני, מה נדבר ומה נצטדק, האלוקים מצא את עון עבדיך....
- בראשית רבה צ"ב: "מה נאמר לאדוני" - בכסף ראשון, "מה נדבר" - בכסף חזק, "ומה נצטדק" - בגביע; "מה נאמר לאדוני" - במעקה חסד, "מה נדב" - בבלהא (גירסא אחת: במעקה ראובן), "ומה נצטדק" - בלינה (נוסח אחר: במעקה טכס); "מה נאמר לאדוני" - מה נאמר לאבא מבארץ כנען ביוסף, "מה נדבר" - בטמעות, "ומה נצטדק" - בבנימין.
- (טוף המדרש בספר צרור המור: מה נאמר לו ותר זקן טיזטב על האפר ויאמר לנו: "יוסף איננו וטמעות איננו ואח בנימין תחפו" - "מה נאמר" - על יוסף, "מה נדבר" - בטביל טמעות, - "ומה נצטדק" - בטביל בנימין.)
1. חסבר כיצד מפרט המדרש בטלסת חלקיו את מלח "אדוני".
2. מה ראה המדרש לפרט פטוקנו כרב טטטעות?
3א. מהי מנסת המדרש כולו על טלסת חלקיו? (ס"ס לב שלא נאמר כאן בין חלק לחלק "ד"א" - אלא הכל מדרש אחד!)
- 3א. ס"י הננו עבדים לאדוני גם אנחנו גם אשר נמצא הנביע בידו.
- בחזרה טלמה כנאור מקץ מאמר מ' מביא טטס רבנו חננאל טטטקה: תימה, כי היה להם לומר: "הננו עבדים לאדוני" - אשר נמצא הנביע בידו, גם אנחנו הנקיימם! האין אמר: "גם אנחנו גם אשר נמצא הנביע" נראה כי הננו מדובה, טלא היה ראוי להיות עבד?
- אא החוכל ליטב את קוטיחו?